

PRIMUL RĂZBOI MONDIAL

Primul război mondial, cunoscut și ca Marele război, Războiul națiunilor sau Războiul menit să pună capăt războaielor, a fost un conflict la scală mondială desfășurat între august 1914 și 11 noiembrie 1918. Denumirea Primul război mondial nu a fost folosită decât după 1939, după izbucnirea celui de-al doilea război mondial, până atunci fiind cunoscut ca Marele război sau Războiul mondial. Combatanții războiului au fost Aliații și Puterile Centrale. Nici un conflict anterior nu a mobilizat atâți soldați și nici nu a implicat atâtea părți în câmpul de luptă. La sfârșitul său, războiul a devenit al doilea conflict în lista celor mai sângeroase conflicte notate de istorie (după Rebeliunea de la Taiping). Douăzeci de ani mai târziu însă, cel de-al doilea război mondial va face și mai multe victime.

Primul război mondial s-a dovedit a fi o ruptură decisivă cu vechea ordine mondială, marcând încetarea finală a absolutismului monarhic în Europa. Patru imperii au fost doborâte: cel German, cel Austro-Ungar, cel Otoman și cel Rus. Cele patru dinastii ale lor, Hohenzollern, Habsburg, Otoman și Romanov, care au avut rădăcini ale puterii încă din timpul cruciadelor, au căzut după război.

Eșecul de a rezolva crizele postbelice a contribuit la ridicarea fascismului în Italia, nazismului în Germania și la izbucnirea celui de-al doilea război mondial. Războiul a catalizat Revoluția bolșevică, cea care avea să inspire mai târziu revoluții comuniste în diferite țări, precum China sau Cuba, și să creeze baza pentru Războiului rece dintre Uniunea Sovietică și Statele Unite ale Americii. În est, căderea Imperiului Otoman a pavat calea spre democrația modernă a statului succesori, Turcia. În Europa Centrală s-au născut state noi, precum Cehoslovacia sau Iugoslavia, iar Polonia a fost recreată.

Cauze

Pe data de 28 iunie 1914 Franz Ferdinand, arhiduce al Austriei și moștenitor al tronului Austro-Ungariei, a fost asasinat la Sarajevo de Gavrilo Princip, un student sârb bosniac. Acesta a făcut parte dintr-un grup de cincisprezece asasini, susținuți de Mâna Neagră, o societate secretă fondată de naționaliști pro-sârbi, cu legături în armata Serbiei. Asasinatul a amorsat tensiunea gravă, care exista deja în Europa. În timp ce la Sarajevo aveau loc rebeliuni, în urma decesului arhiducelui, acestea au fost animate de minoritatea sârbă. Deși acest asasinat a fost considerat ca detonatorul direct pentru primul război mondial, cauzele reale ale războiului merg mai în urmă, în rețeaua complexă al alianțelor și contrabalansărilor care s-au dezvoltat între diferite puteri europene, în urma înfrângerii Franței și a formării statului german sub conducerea lui Otto von Bismarck în 1871.

Motivele primului război mondial reprezintă o problemă complicată; sunt mulți factori care au intervenit. Cei mai importanți pot fi considerați: naționalismul, disputele anterioare nerezolvate, sistemul de alianțe, guvernarea fragmentară, întâzieri și neînțelegeri în comunicația diplomatică, cursa înarmărilor, etc.

Primele Bătălii

Unele din primele acțiuni ale războiului au avut loc departe de Europa, în Africa și în Oceanul Pacific. Pe data de 8 august 1914, un contingent mixt compus din unități franceze și britanice au atacat protectoratul Togoland. Pe data de 10 august, forțe germane din Namibia au atacat Africa de Sud. Noua Zeelandă a ocupat Samoa germană

pe data de 30 august, 1914, și pe data de 11 septembrie, forța australiană, Australian Naval and Military Expeditionary Force a aterizat pe insula Neu Pommern, care era o parte a Noii Guineea. Pe parcursul unor luni, forțele Antantei au acceptat capitularea mai multor unități germane în Oceanul Pacific. Lupte crâncene au continuat pe teritoriul Africii, pe parcursul întregului război.

În Europa, Germania și Austro-Ungaria au suferit dificultăți de comunicare despre intențiile exacte ale celor două armate aliate. Inițial, Germania garantase că o să susțină invazia Austro-Hungară a Serbiei, dar interpretările acestei decizii variau. Liderii Austro-Ungariei credeau că Germania va apăra flancul lor nordic contra Rusiei, însă Germania planificase ca Austro-Ungaria să-și concentreze forțele contra Rusiei, astfel încât Germania să poată lupta contra Franței pe frontul de vest. Această stare instabilă a forțat armata Austro-Ungară să-și diminueze rezervele în sud, pentru a întâlni forțele ruse la nord. Armata sârbă, venind dinspre sudul țării, s-a confruntat cu armata austriacă în Bătălia de la Cer pe 12 august, 1914.

Sârbii au ocupat poziții defensive contra austriecilor. Primul atac a avut loc pe 16 august, între elemente ale diviziei XXI Austro-Ungară și elemente ale Diviziei Combinată a Serbiei. Lupta a avut loc noaptea și nici un oponent nu s-a evidențiat până ce Stepa Stepanovic nu a regrupat forțele sârbe. Trei zile mai târziu, forțele austriece s-au retras peste Dunăre, după ce au suferit pierderi de 21.000 de morți și răniți, în timp ce Serbia de doar 16.000. Acest punct a marcat prima victorie a aliaților în război. Austria nu a putut să-și atingă imediat scopul - să elimine Serbia, și astfel devenise necesar pentru Germania să păstreze soldați pe două fronturi.

Planul Germaniei pentru război (numit Planul Schlieffen) consta dintr-un atac rapid și distructiv contra Franței, astfel încât Germania să-și poată transfera forțele pe frontul de est, contra Rusiei (care se mobiliza mai lent). În loc de o invazie directă a Franței dinspre est, strategii germani considerau că era mai prudent să atace Franța dinspre nord. Pentru a proceda astfel, armata germană trebuia să treacă prin Belgia. Germania a cerut dreptul de trecere de la guvernul Belgiei, cu promisiunea că, dacă acesta va consimți, vor trata Belgia ca pe un aliat al Germaniei. Când Belgia a refuzat propunerea, Germania a invadat Belgia și armata germană a început să treacă prin Belgia, după invazia Luxembourgului.

Armata germană a întâlnit rezistență la forturile de lângă orașul belgian Liège, cu toate că elementele principale ale armatei continuau să se miște rapid înspre Franța. Marea Britanie a trimis un contingent numit British Expeditionary Force în ajutorul Franței, care a mers direct înspre Belgia. Primul soldat al Imperiului Britanic, care a fost ucis în război, a fost John Parr, pe data de 21 august, 1914 lângă Mons. Inițial, germanii s-au bucurat de un mare succes în Bătălia Frontierelor (14-24 august 1914).

Totuși, din pricina întârzierilor cauzate de rezistența forțelor belgiene, franceze, și britanice, mobilizarea neașteptat de rapidă a Rusiei, și obiectivele lor prea ambițioase, planurile germane au fost dejucate. Rusia a atacat Prusia Răsăriteană, atrăgând forțe germane destinate frontului de vest. Germania a învins Rusia într-o serie de lupte care sunt cunoscute sub denumirea de Bătălia de la Tannenberg pe 17 august-2 septembrie.

Această diversiune a intensificat problemele mișcării lente ale forțelor germane, care nu erau anticipate de generalii germani, și a permis forțelor franceze și britanice să oprească avansarea forțelor germane înspre Paris la Prima Bătălie de la Marne în septembrie 1914). Astfel, Antanta a forțat Puterile Centrale să se lupte pe două fronturi.

Armata germană s-a luptat până ce a obținut o poziție defensivă favorabilă în Franța și a eliminat din război cu 230.000 mai mulți soldați francezi și britanici decât a pierdut ea însăși, în lunile august și septembrie. Totuși, incompetența sau timiditatea unor ofițeri ca Ludendorff, care a procedat incorect transferând forțe din dreapta, pentru a proteja Sedan, au anihilat șansa Germaniei de a obține o victorie rapidă.

Începutul Războiului pe Frontul de vest

Progresele în tehnologia militară au înclinat balanța pe câmpul de luptă în favoarea apărării, cauzând un număr enorm de pagube, deoarece tacticile contemporane deveniseră arhaice în noile circumstanțe. Sârma ghimpată a fost utilizată într-un mod eficace, pentru a încetini atacurile infanteriei; artileria, care devenise mai fatală decât în deceniul 1870], împreună cu mitralierele, aveau un efect extrem de distructiv împotriva infanteriei, pe un teren neted. Mulți din ofițerii țărilor europene ignoraseră învățăturile războiului civil american și erau de acord să accepte pierderi mari.

După succesul lor inițial în Marne, Antanta și forțele Puterilor Centrale au început o serie de manevre de încercuire, pentru a forța inamicul să se retragă, în așa numita Întrecerea la mare. Forțele franceze și britanice au descoperit rapid pozițiile defensive germane, care se întindeau de la Lorraine până în Flanders. Marea Britanie și Franța au încercat să treacă la ofensivă, pe când Germania apăra teritoriile ocupate. Tranșeele germane erau construite mai bine decât cele a dușmanilor săi: tranșeele anglo-franceze erau concepute doar ca bariere "temporare" până când forțele lor o să treacă prin liniile germane. Unii sperau că situația inertă va lua sfârșit cu ajutorul tehnologiei. În aprilie 1915, germanii au utilizat pentru prima oară arme chimice, deschizând o breșă de șase kilometri în liniile aliaților, când soldații francezi s-au retras. Această breșă a fost acoperită de soldați canadieni la Ypres. Nici unul din oponenți nu a fost capabil să inițieze un atac hotărâtor, cu toate că acțiunea germană la Verdun în 1916, și eșecul Antantei la Somme în vara anului 1916 aproape au distrus armata franceză. Încercările franceze zadarnice de a lansa atacuri puternice și directe contra liniilor germane, s-au terminat cu pierderi enorme pentru infanteria franceză, și au cauzat acte de insubordonare, care au pus în pericol integritatea frontului francez după Ofensiva Nivelles în primăvara anului 1917. Noutatea revoluției ruse a intensificat sentimentele socialiste. Steaguri roșii au fost ridicate și, cu mai multe ocazii, a fost cântată [Internationale/Internaționala]].

Până la sfârșitul rebeliunii, au participat la aceasta între 30.000 și 40.000 de soldați francezi. Pe parcursul perioadei 1915-17, Imperiul Britanic și Franța au suferit cu mult mai multe pierderi decât Germania, însă ambele părți au pierdut milioane de soldați din cauza rănilor și a bolilor.

Frontul de est

Cu toate că războiul devenise practic imobil în tranșeele frontului de vest, conflictul era mai dinamic în est. Planurile ruse inițiale pentru război cereau două invazii simultane, una în Galiția vizând Austria și alta în Prusia Răsăriteană. Cu toate că atacul rus inițial în Galiția a avut succes, forțele ruse au fost respinse în Prusia de către Hindenburg și Ludendorff la Bătălia de la Tannenberg și Bătălia de la Lacurile Mazuriane în august și septembrie 1914. Infrastructura rusă economică și militară inferioară, nu a putut să reziste contra forțelor unite a Germaniei și a Austro-ungariei. În primăvara anului 1915, forțele ruse au fost respinse până în Galiția, și în mai, Puterile Centrale au reușit să avanseze în sudul Poloniei, caputând Varșovia pe 5 august forțând rușii complet să abandoneze Polonia, în așa numita "Marea Retragere".

Victoria Antantei

Contraofensiva a aliaților, cunoscută ca Ofensiva de o sută de zile s-a început pe 8 august, 1918. Bătălia de la Amiens a inclus Armata britanică a IV-a pe flancul stâng, Prima armată franceză pe flancul drept, și forțe canadiene și australiene în centru. Aliații au utilizat tancuri de clasa Mark IV și Mark V, și 120.000 de soldați. Forțele Antantei au reușit să pătrungă 12km în doar șapte ore. Erich Ludendorff a numit această zi "ziua neagră a armatei germane".

Totuși, după unele zile, ofensiva s-a încetinit; unitățile Imperiului Britanic au întâlnit multe probleme cu majoritatea tancurilor lor (doar cu excepția la șapte din ele). Pe data de 15 August 1918, Generalul Haig a stopat acțiunea și a început să dezvolte planurile pentru o ofensivă nouă în Albert. A doua bătălie de la Somme (1918) s-a început pe 21 august. Aproximativ 130.000 de soldați americani au luptat, împreună cu soldați a Armatei britanice a III-a și a armatei britanice a IV-a. Bătălia a fost un succes enorm pentru aliați. Armata germană a II-a a fost forțată să se retragă de-a lungul frontului de 55km. Orașul Bapaume a fost capturat pe data de 29 august și pe 2 septembrie, forțele germane se aflau după Linia Hindenburg, unde se aflau la începutul războiului.

Pe data de 26 septembrie, aliații au inițiat Ofensiva Meuse-Argonne pentru a trece linia Hindenburg. 260.000 de soldați americani au atacat direct, și toate diviziile au reușit să captureze țintele lor inițiale cu excepția Diviziei americane 79, care a întâlnit rezistență puternică la Montfaucon și nu a reușit să avanseze în prima zi. Acest eșec a permis germanilor să se regrupeze. Montfaucon a fost capturat pe data de 27 septembrie; totuși, inabilitatea aliaților să cucerească orașul în ziua anterioară a fost una din cele mai costisitoare greșeli a campaniei.

La începutul lunii octombrie, deja era evident că planurile aliaților nu funcționau într-un mod ideal. Multe tancuri se stricaseră, și cele care încă funcționau nu puteau fi întrebuințată din cauza naturii terenului. Totuși, cu toate aceste probleme pentru aliați, Ludendorff hotărâse până 1 octombrie, că Germania are două opțiuni pentru sfârșitul războiului; distrugere totală sau un armistițiu. El a recomandat a doua cale la o întâlnire a liderilor germani în Spa, Belgia pe această dată. Pe parcursul lunii octombrie, artileria lui Pershing a continuat să bombardeze forțele germane care deja erau epuizate și derutate pe întregul front Meuse-Argonne. Presiunea din partea aliaților nu s-a oprit până la sfârșitul războiului.

Din cauza numeroaselor pierderi, mulți membri a armatei germane considerau că o înfrângere totală era inevitabilă. Pericolul unei răscoale generale era puternic. Admiralul Scheer și Ludendorff au decis să inițieze o ultimă ofensivă să demonstreze "curajul" flotei germane. Știind că o astfel de acțiune ar fi refuzată de către guvernul Prințului Max von Baden, Ludendorff a decis să nu-l informeze despre planurile sale. Totuși, informația despre atacul anticipat a ajuns în Kiel. Mulți marinari au participat într-o rebeliune și au fost arestați, refuzând să participe la o ofensivă maritimă pe care ei o considerau sinucidere fără sens. Ludendorff și-a asumat răspunderea pentru acest incident; Kaiserul la scos din funcție pe data de 26 octombrie.

După sfârșitul lunii septembrie 1918, Ludendorff a început să dezvolte un plan pentru viitorul politic a Germaniei. Cu toate că el a fost un conservator tradițional, el a hotărât să inițieze o revoluție politică limitată, prin introducerea unor noi reforme care au

"democratizat" Germania, însă satisfăcând monarhiștii prin faptul că a reținut domnia Kaiserului. El credea că democratizarea o să demonstreze poporului german că guvernul era pregătit să se schimbe, astfel micșorând probabilitatea unei insurecții socialiste, cum a avut loc în Rusia în 1917. Totuși, unii istoriografi consideră că Ludendorff avea un motiv ulterior pentru planul său. Reformele sale ar fi transferat puterea politică membrilor Reichstag-ului, în special partidelor de conducere, în această perioadă: partidul centrist, liberalii și social-democrații. Astfel, cum Ludendorff ar fi acordat acestor partide mai multă putere, ei ar fi avut autoritatea să ceară un armistițiu. Cu 5.989.758 de victime germane (1.773.700 morți, 4.216.058 răniți,), ei au procedat exact astfel. Însă curând, Ludendorff a trecut printr-o schimbare radicală și a început să declare că aceleași partide care au căpătat putere de la dânsul au cauzat înfrângerea Germaniei în război. Acești politicieni au "înjunghiat Germania în spate"--un sentiment care îi beneficia lui Ludendorff și care a fost ulterior utilizat de către mai multe grupări naționaliste germane, ca NSDAP.

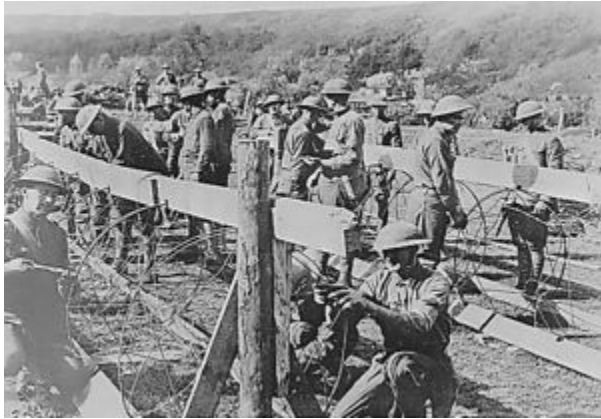
Prințul Maximilian din Baden a devenit capul noului guvern german. Negocierile pentru pace au început imediat după inaugurarea sa. Despre întrebarea monarhiei germane nu putea hotărî între o monarhie constituțională sau aboliția ei completă. Totuși decizia a fost scoasă din mâinile sale, de către Philipp Scheidemann, care pe data de 9 noiembrie 1918 a declarat că Germania trebuie să fie o republică de pe un balcon a Reichstag-ului. Von Baden apoi a anunțat că Kaiserul trebuia să părăsească tronul.

Germania imperială a murit, și o nouă Germanie a fost născută: Republica de la Weimar.

Sfârșitul războiului

Bulgaria a fost prima din Puterile Centrale care a semnat un armistițiu pe data de 29 septembrie 1918). Pe 30 octombrie Imperiul Otoman a capitulat. Pe 3 noiembrie Austro-Ungaria a trimis un steag alb comandantului italian pentru a-i cere un armistițiu și termenii păcii. Termenii au fost aranjați prin telegraf cu autoritățile Antantei de la Paris, au fost comunicate Austro-Ungariei, iar aceasta i-au acceptat. Armistițiul cu Austria a intrat în vigoare începând cu ora trei în după amiaza zilei de 4 noiembrie. Austria și Ungaria au semnat armistiții separate în urma prăbușirii monarhiei habsburgice. După izbucnirea Revoluției germane, a fost proclamată o republică la 9 noiembrie, marcând sfârșitul Imperiului German. Kaiserul s-a refugiat a doua zi în Olanda care i-a acordat azil politic (a se vedea Republica de la Weimar). Pe 11 noiembrie a fost semnat un armistițiu într-un convoi feroviar la Compiègne în Franța. La ora 11 în aceeași zi a încetat focul și armatele au început să se retragă. George Lawrence Price este considerat în mod tradițional ca fiind ultimul soldat ucis. Starea de război între cele două tabere a persistat pentru încă șapte luni până la încetarea finală constituită prin semnarea Tratatului de la

Versailles la 28 iunie 1919 cu Germania și următoarele tratate cu Austria, Ungaria, Bulgaria și Imperiul Otoman semnate la St. Germain, Trianon, Neuilly și Sèvres. Multe memoriale astfel oferă ca dată finală a războiului anul 1919; în contrast, cele mai multe comemorări ale războiului se concentrează asupra armistițiului din 1918.

CUPRINS

CAUZE

PRIMELE BATALII

INCEPUTUL RAZBOIULUI PE FRONTUL DE VEST

FRONTUL DE EST

VICTORIA ANTANTEI

SFARSITUL RAZBOIULUI

BIBLIOGRAFIE

BIBLIOGRAFIE :

- www.google.ro
- ‘Atlasul Lumii in Imagini’
- ‘enciclopedia Wikipedia’

PRIMUL RAZBOI MONDIAL